

škofijstva 29. kimovca v latinskem in v ilirskem jeziku v natisu na svitlo **)

Kar govor škofa utiče, se nadjamo, de bomo tako svoje spoštovanje do slavniga višjiga duhovniga pastirja pokazali, kakor tudi svojim dragim bravcam po Slovenskim vstrégli, če jim ta govor, nekoliko okrajšan, naznamimo.

Novi gospod škof opomni v uvodu svojiga govora silovitih časov, ki smo jih doživeli in strašnih prekucij, ki so človeški rod zadele rekoč: „In to za to, de se ljudje spomnijo, de na tem svetu nič stanovitniga ni; de vse, kar čas sozida, tudi čas razruši; de samo ono napade časa prekositi more, kar je na temelju čverste vére, čiste vesti in prave kreposti osnovano.“

Preobširni bi bili, če bi hotli vse zerna iz tega več kot zlatiga govora izbrati; preveč prostora bi potrebovali, če bi hotli vse v tém listu zopet dati, kar prečastiti govornik o mnogih zadevah sedanjiga časa govori. Zavoljo tega ne opomnimo tukaj ničesar, kar zastran potrebnosti priznanja božje in pesvetne oblasti, zastran važnosti vstavnih in temeljnih postav, zastran siromaštva in bogastva i. t. d, tako lepo modruje. Kar pa njegovo govorjenje o narodovnosti in domoljubju vtiče, se nam prevažno zdi, kakor de bi njegovih lastnih besed ne postavili tù sèm.

„Preljubi!“ — govori — „de smo se tu ali tam rodili, de smo od tega ali uniga naroda, pride od Bogá, brez kteriga svete volje ne vrabec s hiše na hišo ne preletí, ne las z glave naše ne pade. Ljubezin do domovine je toliko človeku prirojena, de vsaki, kteri ima kolikanj nježno serce, s to neločljivo prirodo svoje cene v néko ožje občenje prijateljstva in ljubezni stópi. O kako radi vgladamo po dolgim prebivanju v tuji deželi svoje domače kraje! O kako milo oberremo oči na berda, ki so nekđaj našimu otročjemu glasu odmévale! O kako radostno obišemo dobrave, se sprehajamo na polju; pozdravljamo reke in potoke, ki so bili nekđaj svedoki (priče) naših otročjih zabáv! Koliko veselja pa občutimo v tuji deželi, kadar, čeravno poslednjiga prostaka svojiga rodú in pleména zagledamo! Zdi se nam, de v njem vès svoj rod vídimo, pozdravljamo, objemamo. Vse to jasno kaže, de nam je ljubezin do roda in domovine roka božja v serce vsadila. To nam naša notranja čut kaže.“

(Konec sledí.)

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Gradca 2. listopada. © Pretečen teden smo bili tudi mi tukaj tako srečni, da smo štiri dni slavniga rojaka, gosp. Dr. Knobleharja v svoji sredi imeli, ki nam je mnogo znameniviga pripovedal od zamorskih krajev in tujih še divjih narodov. V ponedlek se je g. general-vikar v Beč podal, svoje skušnje in zvedbe vladi ponudit. Pred ta večer je bil častiti g. Ruard, posestnik fužin na Savi in podpiratelj vsakolike dobre domorodne naprave, v čast slavnimu rojaku večerno veselico napravil, pri kteri so bili skor sami rojaki v veselji in radovanji do pozne noči skupej. — Na vseučelišču se je že razlaganje raznih vednost začelo. Kako vesel mora vsak Slovenec biti, da od treh slavnih rojakov zamore razlaganje poslušati. Častiti g. Dr. Kovač uči rimsko in cerkovno pravo; g. Dr. Škedl denarni zakonik (kameralistiko) in g. Dr. Krajnc državljanski zakonik, in sicer poslednji v slovenskim gladkotekočim jeziku. Vsi trije gospodje si s priljudnim in prijaznim obnašanjem in z jasnim razlaganjem serca

***) Znesek tega v 15000 iztisih natisnjeniga krasniga govora je milostljivi škof zavodu Bana Jelačića za nemožne vojnike in zaostale vdove in sirote jugoslovanskih in rumunskih vojnika naklonil. Vred.

učencov pridobivajo. Le žalo je vsim Slovincam, da se ne bode o prvem polletju „kaznovavnik“ (kriminale) v slovenskim jeziku razlagal, kar je pa slavni g. Škedl o drugim polletju storiti obljubil. Bog daj! — Na vsih svetnikov dan je imelo tukajšno „slovensko društvo“ veliko skupšino; po nagovoru so se starašina in podstarašina in odborniki izvolili. Za prviga je bil g. profesor Kvas, za družiga g. prof. Dr. Muršec izvoljen; — oba slavno znana močna podpiratelja slovenstva. Posvetovalo se je potem mnogo zavolj družtveniga premoženja, staniša, pristopnine i. t. d. Veselo je viditi, kako da se naša knjižnica množi, in kako da si marljivi družtveniki iz nje vednosti zajemajo, ktere bodo med svoje rojake priložno razlivali. Bog daj društvo veselo napredovanje!

Iz Brešc 26 okt. — č. Na Dolenskim Krajske in Štajarske dežele se letašnja létina ni dobro obnesla; žita, to je, reži in pšenice se je létas malo pridelalo; prosó zgodne seve je bilo nekako dobro obrodilo, pozne setve pa slabo; ajda je malokje dobro obrodila, na nekterih njivah še semena ni povernila; koruza (debelaća) je na malokterih njivah lepe in polne stroke naredila; sočivja, fižola so pa na nekterih krajih obilno perdobili. Sadja, sliv, jabelk, hrušk, kostanja, želoda, bukevce (žira) je létas prav malo, v nekterih krajih clo nič. Korun ali krompir se je létas slabo obnesel, če ravno ni gnjil, pa je prav droben bil, nekteri so ga več posadili, kakor ga poznej perdobili, ker se je bila krompirjevca prezgodaj posušila, de na dalje ni mogel rasti. Korenje in repa ste še na polji, ker se ne morete zavoljo dežja in mokrote domú spraviti, in ste srednje debelosti. Mošta ali noviga vina so ljudje prav malo, komaj po 2, 3, 4, 5 do 6 vedrov perdobili, in še tega po 5 do 6 goldinarjev cenijo. — Pa za drugo léto se že tudi slabo kaže, ker skor zmeram dežuje, polje se nič ne obsuši, ljudje ne morejo ne orati ne sejati zimskiga žita; ajda še v razstavkih na polji stoji, in bo začela kaliti, ker ljudje nimajo kozelcov, de bi jo pod streho spravili, in tako se bo ajda za seme in moko skazila. — Hvala Bogu! od kolere se na dolenskim Štajarske dežele blizo Brešc nič ne sliši, pač pa po Krajskim dolenskim je od Ljubljane do Samabora na Horvaškim nekteriga pod zemljo spravila. Le merzlica (treslica, zimica) je na dolenskim po Štajarskim in Krajskim čez tri mesce močno ljudí terla, in malo-kteri ji je odšel, de ga ne bi bila zadela.

Iz Štajarskiga

smo prejeli iz Ruške fare sledeče

vprašanje 14 naročnikov na živinozdravilstvo:

„Alj ne bi poštnina manj veljala, kakor je za posamezne oznanjeno, ako bi naročniki iz bližnje okolice „Živinozdravilstvo“ ukupno pod enim zavitkom dobivljali?“

Na to vprašanje častitiga g. naročnika odgovorimo, de po novih poštnih postavah se plača za vsak lot pod zavitkom čez križ razpetim (Kreutzband) 1 krajcar, naj gre zvezek kamor koli, blizo ali delječ. Ker bo pa vsaka pola (Bogen) lot vagala, je po tem takim vse eno, ali se vsaka pola posebej ali se jih več skupej pošilja — pri poštnini ne bo tedaj nobeniga razločka. —

Častiti g. naročnik nam je poslal zraven gori postavljeniga vprašanja še sledeče prijazne besede v natis, ktere, ker iz prostovoljniga nagiba izviraajo, radi natisnemo. Takóle se glasé:

„Sicer pa opomnim Vas, moji preljubi domorodci! pretehtajte te važne in v občé ne samo koristne, ampak tudi silo potrebne bukve za vsaciga kmeta zlasti v sedanjih časih, kjer se kužne bolezni od mnogih krajev perbližujejo. Ne verzite vi gg. bravci Novic! posebno